

kazem zcizení a zatížení ve prospěch Československého státu (správy sociální péče) podle § 60 vlád. nař. o stavebním ruchu čís. 191/21 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1936, R I 1041/36.)

P r v ý s o u d povolil vymáhající věřitelce k vydobytí dávek sociálního pojištění proti povinné straně exekuci nuceným zřízením práva zástavního na nemovitostech povinné náležejících a zatížených zákazem zcizení a zatížení ve prospěch Československého státu podle § 60 vlád. nař. čís. 191/21 Sb. z. a n. **R e k u r s n í s o u d** návrh zamítl. **D ů v o d y:** Prvý soud při povolování exekuce nevzal zřetel na omezení vlastnického práva zákazem zcizení a zatížení ve prospěch Československého státu (správy sociální péče) po dobu, dokud státem zaručená zápůjčka Občanské záložny nebude umořena. Tento zákaz platí i proti třetím osobám a i při exekučním zatížení. Dům jest zařízen výlučně k účelům obytným a neslouží provozování výdělečného podniku, ježto jen v tomto případě by příspěvky k úrazovému pojištění dělnickému požívaly podle § 216, čís. 2 ex. ř. přednostního práva jako daň výdělková. Byla proto uvedená exekuce povolena neprávem, ježto uvedená zápůjčka nebyla dosud umořena.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení rekursního soudu pro zmatečnost a uložil mu, aby usnesení prvního soudu bylo doručeno také ministerstvu sociální péče do rukou finanční prokuratury v P. a by teprve po uplynutí lhůty rekursní po případě po podání rekursu ministerstvem sociální péče, zastoupeným finanční prokuraturou, o rekursu strany povinné po případě též o rekursu ministerstva sociální péče znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Ani usnesení prvního soudu, kterým byla exekuce povolena, ani usnesení soudu rekursního nebyla doručena ministerstvu sociální péče, jež zastupuje finanční prokuratura v P., ač mu doručeno býti mělo, ježto na nemovitostech, na něž se vede exekuce nuceným zřízením práva zástavního, vážne podle knihovního lustra zákaz zcizení a zatížení ve prospěch Československého státu (správy sociální péče) podle § 60 vládního nařízení o stavebním ruchu ze dne 21. května 1921 čís. 191 Sb. z. a n. (§§ 88 ex. ř. a § 123 čís. 1 knih. zákona). Opominutím tohoto doručení ministerstvu sociální péče, jehož zájmy jsou povolením exekuce především a přímo dotčeny, byla mu odňata možnost před soudem v této věci jednati a jde tedy o zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., k níž jest přihlížeti z povinnosti úřední.

Čís. 15693.

Úpadce není oprávněn k rekursu proti usnesení vydanému v řízení o rozvrhu přejímací ceny podle § 47 náhr. zák.

Zřízením kauční hypoteky pro vedlejší závazky vzniká zástavní právo po případě i pro úroky nehledíc na to, zda byla výslovně zřízena

pro úroky zadržené za dobu delší tří let čili nic, ledaže by byly vyloučeny z vedlejších závazků.

V řízení o rozvrhu přejímací ceny jest soudce povinen vyzvati přihlašovatele pohledávky nezastoupeného advokátem k doplnění přihlášky a dáti mu poučení.

§ 49 náhr. zák. nerozlišuje mezi zaměstnanci vyššími a nižšími.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1936, R I 1214/36.)

Na jmění bývalého vlastníka zabraného statku byl dne 9. srpna 1932 prohlášen konkurs, který v době rozvrhového řízení podle § 47 náhr. zák. nebyl skončen.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs úpadce do usnesení rekursního soudu, týkajícího se rozvrhu přejímací ceny podle § 47 náhr. zák., nevyhověl dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty do téhož usnesení, vyhověl však dovolacímu rekursu zaměstnance úpadcova Rudolfa Ž-a, pokud mu nebylo nic přikázáno z přejímací ceny na jeho služební požitky, zrušil v této části usnesení obou soudů a prvému soudu uložil nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Podle § 3, odst. 1 konk. ř. není úpadci od prohlášení konkursu dovoleno, aby nakládal svým jměním, které jest podrobeno exekuci. Není tedy úpadce, pokud jde o konkursní podstatu, procesně způsobilý a nastává zákonné zastoupení správcem konkursní podstaty. Do konkursní podstaty náleží i nemovitosti úpadce zabrané státem a tedy i přejímací cena, kterou stát za ony nemovitosti má podle §§ 59 a násl. zákona náhradového vyplatiti. Není proto úpadce v rozvrhovém řízení o přejímací ceně podle § 47 náhr. zákona oprávněn k rekursu proti rozvrhovému usnesení a následkem toho ani k dovolacímu rekursu (srov. rozh. 6420, 9925, 13802 a 14315 Sb. n. s.). Správce konkursní podstaty vlastníka zabraných nemovitostí bere napadené usnesení v odpor, pokud jím byly spořitelně v P. přikázány anuity splatné od konce prosince 1929 do konce prosince 1931 a ze starších anuit s příslušenstvím, pokud byly uhrazeny v rámci kaučních hypotek pro vedlejší závazky a pokud dalším knihovním věřitelům byly přikázány úroky a úroky z prodlení, starší tři let a promlčené, v rámci kaučních hypotek pro vedlejší závazky. V té příčině vytýká především, že kauční hypoteky těchto věřitelů pro vedlejší závazky nebyly podle příslušných dlužních úpisů zřízeny pro anuity a úroky starší tři let a že proto neměly býti tyto promlčené a více než tříleté částky přikazovány v rámci oněch kaučních hypotek pro vedlejší závazky. Avšak podle nauky i praxe zřízením kauční hypoteky pro vedlejší závazky vzniká zástavní právo i pro případné úroky bez zřetele na to, zdali tato kauční hypoteka byla výslovně zřízena pro úroky déle než tři léta zadržené čili nic, jen když nebyly z vedlejších závazků, pro něž byla jistota zřízena, vyloučeny. To se v případech, o které zde jde, nestalo, neboť v příslušném dlužním úpise jest kauce

zřízena všeobecně pro vedlejší závazky a v dalších dlužních úpisech jest kromě vyjmenovaných závazků uvedeno, že se jistota zřizuje též pro jiné (nevyjmenované) náklady a poplatky, k nimž podle rozh. 8300 Sb. n. s. patří také zadrželé úroky. Dále vytýká správce konkursní podstaty, že promlčení anuit a úroků Spořitelny nebylo přetrženo podle § 10 konk. ř. jednak proto, že prý přihlášení v konkursu nemůže mítí právní význam při stanovení pohledávky v tomto rozvrhovém řízení, jednak proto, že prý správcem konkursní podstaty nebyly této věřitelce uznány žádné anuity a úroky. Podle § 10 konk. ř. přihlášením pohledávky v konkursním řízení se přetrhuje její promlčení, a byl-li přihlášený nárok popřen, staví se jeho promlčení ode dne přihlášky až do konce lhůty určené k tomu, aby byl nárok uplatněn. Promlčení přetržené zůstává přetrženým, nechť se přetržení to stalo jakýmkoli způsobem, a platí proto i pro toto rozvrhové řízení. Rudolf Ž. přihlásil k rozvrhovému roku pohledávku 694.741 Kč 75 h a uvedl, že v květnu 1925 vstoupil do služeb úpadce jako ředitel velkostatku s měsíčním platem 5.000 Kč, s novoroční remunerací ve výši měsíčního platu a s nárokem na cestovní diety náležející podle norem řediteli velkostatku, naturální byt a stravu, doložil to ověřeným opisem potvrzení úpadce, podle něhož mu přísluší uvedený plat od 1. května 1925, a uvedl, že mu plat ten nebyl vůbec vyplácen a že činí jeho pohledávka z té příčiny 694.741 Kč 75 h. Nižší soudy nepřiznaly mu nic z rozvrhové podstaty, protože prý jeho přihláška je nejasná a neurčitá, ježto prý z ní nelze seznati, které částky, z jakého titulu a za kterou dobu jsou požadovány. Jest přisvědčiti dovolacímu rekurentovi, že jeho přihláška není neurčitá a nejasná, vždyť je z ní zřejmé, že požaduje všechen služební plat od 1. května 1925. I kdyby však byl měl první soud v té příčině nějaké pochybnosti, bylo jeho povinností vyzvati dovolacího rekurenta, který nebyl zastoupen právním zástupcem, aby svou přihlášku doplnil, a dáti mu v té příčině poučení (§ 17 zák. č. 100/31 Sb. z. a n.). Podle § 47 náhr. zák. soud přejímací cenu za zabraný majetek rozvrhne v nesporném řízení podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v dražbě prodané. To znamená, že při rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek mají sice platnost hmotněprávní zásady §§ 216—228 ex. ř., jinak však jest se řídití řízením nesporným, a nemají tu tedy platnost předpisy §§ 209—215, 229—239 ex. ř. a zejména nemá tu platnost § 210 ex. ř., na nějž rekursní soud poukazuje (rozh. čís. 8361, 8494, 8679 a 13859 Sb. n. s.). Že § 49 náhr. zák., jehož zvláštním ustanovením jest se tu řídití, nečiní rozdíl mezi vyššími a nižšími kategoriemi zaměstnanců, jako to činí § 216 čís. 3 ex. ř., dovodil správně rekursní soud, jenž uvedl, že předpisem § 49 náhr. zák. byl na rozdíl od § 216 šis. 3 ex. ř. rozšířen okruh osob v něm uvedených i na osoby jiné než dělníky za mzdu pracující, totiž na osoby zaměstnané převážně nebo výhradně za služební plat. Nižší soudy mají ovšem pravdu v tom, že dovolacímu rekurentovi nemůže býti na jeho pohledávku nic přikázáno z přejímací ceny 13,850.000 Kč, ježto tato přejímací cena týká se nemovitostí, které byly Státním pozemkovým úřadem převzaty nejpozději dnem 1. května 1925, a podle § 49 náhr. zák. přikáží se zaměstnancům jen ty služební platy, které jsou za posledního půl roku ode dne pře-

vzetí zadrženy. Skutečnost, že vyúčtování pohledávek knihovních věřitelů se stalo v rozvrhovém usnesení ke dni 1. ledna 1933, nemá žádného vlivu na hmotněprávní podmínku stanovenou v § 49 náhr. zák., podle níž jest přikázati v přednostním pořadí za daněmi a veřejnými jen ty služební platy osob výhradně neb převážně na převzatých nemovitostech zaměstnaných, které jsou za posledního půl roku ode dne převzetí zpět počítajíc zadrženy. V úvahu přichází tedy jen přejímací cena 19.843 Kč a k ní patřící 3% ní úroky od 1. dubna 1932 za nemovitosti, které byly skutečně převzaty teprve dnem 1. dubna 1932. Bylo proto usnesení nižších soudů v příčině této přejímací ceny zrušiti a její nové rozvržení naříditi.

Čís. 15694.

K § 35 ex. ř.

Vymáhající věřitel, jemuž byla dlužníková pohledávka přikázána k vybrání, nemůže odporovati exekuci, kterou dlužník již před tím proti poddlužníkovi zahájil. To nemůže učiniti ani poddlužník proto, že vymáhaná pohledávka byla po zahájení exekuce dlužníkem zabavena a přikázána k vybrání věřiteli dlužníkovu. Okolnost ta není důvodem stavícím nebo zrušujícím nárok podle § 35 ex. ř.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1936, Rv II 462/36.)

Žalobci se domáhají výroku, že nárok žalovaného proti žalujícím jest a) zastaven zabavením a přikázáním této pohledávky k vybrání povoleným pravoplatně Občanské záložně v O. jako straně vymáhající a že b) exekuce povolená podle tohoto rozsudku jest nepřípustná. První soud vyhověl žalobě v celém rozsahu, odvolací soud zamítl žalobu, pokud se domáhá prohlášení exekuce za nepřípustnou, kdežto v ostatním rozsudek prvního soudu potvrdil. Odvolací soud vycházel při tom z názoru, že určení, že pohledávka žalovaného proti žalobcům jest zabavením a přikázáním k vybrání pro Občanskou záložnu v O. zastavena, jest pokládati za hlavní část prosby žalobní, kdežto druhá část žalobní prosby, domáhající se prohlášení exekuce vedené žalovaným proti žalobcům k vymožení téže pohledávky, že jest jen povahy podružné a formální.

Nejvyšší soud zamítl žalobu i v části, již potvrdil odvolací soud rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Žalobci se domáhají žalobou podle § 35 ex. ř. prohlášení exekuce za nepřípustnou, vše ostatní jest jen nesamostatnou předurčující otázkou pro tento nárok na nepřípustnost exekuce a když tedy tento nárok byl zamítnut, nemůže obstáti ani jeho předurčující část, není-li tu podmínek pro předběžný určovací návrh, a ty nebyly ani tvrzeny. Mimo to však žalobci nemají právní zájem na tom, aby bylo rozsudkem zjištěno, že pohledávka, k jejímuž vydobytí vede žalovaný proti nim exekuci,